

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली - ११००५८

शास्त्री, तृतीयवर्षम् (साहित्य) - पञ्चमपत्रम्
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-2023

पत्रम् विषयः -

अध्येतुः नाम पञ्जीकरणसंख्या.....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः

अध्येतुः हस्ताक्षरम् कक्ष

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः:	निर्धारिताङ्काः:	प्राप्ताङ्काः:
खण्डः - क	$20 \times 02 = 40$ अङ्काः	
खण्डः - ख	$05 \times 08 = 40$ अङ्काः	
खण्डः - ग	$02 \times 10 = 20$ अङ्काः	
पूर्णाङ्काः 100		प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम्

दिनाङ्कः

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु । शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनांकः

शास्त्री, तृतीयवर्षम् (साहित्य) - पञ्चमपत्रम्

विषयः - साहित्यदर्पणम् (2-5 परिच्छेदाः)

पूर्णाङ्काः:-100

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - $20 \times 02 = 40$

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. वाक्यं कतिविधम्?
2. अभिधया कीदृशस्य अर्थस्य ज्ञानं भवति?
3. पदार्थस्य प्राणप्रदहेतुः कः?
4. वस्तुधर्मः कतिविधः?
5. “कुन्ताः प्रविशन्ति” इति कस्योदाहरणम्?
6. का नाम अजहत्स्वार्था?
7. “उपकृतं बहु तत्र किमुच्यते” इत्यस्मिन् उदाहरणे का नाम लक्षणा?
8. लक्षणायाः हेतुत्रयं लिखत।
9. उपादानलक्षणायां कस्य उपादानं भवति?
10. “आयुर्घृतम्” कस्येदम् उदाहरणम्?
11. विभावादयः केन अलौकिकत्वं भजन्ते?
12. रसरूपेण कः परिणमते?
13. साधारणीकरणसिद्धान्तः कस्य वर्तते?
14. जुगुप्सा कस्य रसस्य स्थायिभावः?
15. विश्वनाथमते शान्तरसस्य कः स्थायिभावः?
16. विप्रलभ्शृङ्गारस्य कति भेदाः?
17. वीररसस्य वर्णः कः?
18. अविवक्षितवाच्यस्य अपरं नाम किम्?
19. कति नायिकाभेदाः?

20. परकीयायाः लक्षणं किम्?
21. नायकस्य लक्षणं किम्?
22. व्यभिचारिभावसंख्या का?
23. रतिस्वरूपं किम्?
24. साध्यवसानायाः लक्षणं किम्?
25. ‘सशङ्खचक्रो हरिः’ इति कस्य उदाहरणम्?

खण्डः - ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः- 08 x 05 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. ‘वाक्यं स्याद्योग्यताकांक्षासत्तियुक्तः पदोच्चयः’ इति कारिकां स्पष्टयत।
2. व्यङ्ग्यार्थस्य त्रैविध्यं वर्णयत।
3. विश्वनाथदिशा अभिधां निरूपयत।
4. विभावानुभावव्यभिचारीणां लक्षणानि स्पष्टयत।
5. अर्थान्तरसङ्क्रमितवाच्यस्य लक्षणं निरूप्य उदाहरणञ्च लिखत।
6. शृंगारहास्यकरुणरसानां लक्षणोदाहरणानि लिखत।
7. नायकभेदान् सोदाहरणं प्रस्तुवत।
8. स्वीयानान्यिकायाः भेदोपभेदान् लिखत।

खण्डः - ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 x 10 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. शब्दशक्तिविषये विस्तरेण स्वमन्तव्यम् उपस्थापयत।
2. रसविषये एकः निबन्धो लेख्यः।
3. चतुर्थपरिच्छेदस्य प्रतिपाद्यविषयं लिखत।
4. ‘वाक्योच्चयो महावाक्यम्’ इत्येतत् स्पष्टीकुरुत।

